

Stigmata

10

Piero¹ „Feltámadása” (1)

¹Piero della Francesca
(kb. 1420–1492)
Borgo San Sepolcróban
született, és élete
második felében főleg
a városnak dolgozott.
Legismertebb festménye
Arezzóban található.

*Van, akinek pogány. A hajnal sápadt pírja
Mint egy új évszak, a holt istent újra kelti.
Mi, halandók, tovább alszunk, amíg a föld forog.*

*Neked: buddhista. Az öntudatra ébredt,
Nytott szemében a kín több évszakával,
Ahogy a vágy kábulatán túltekint.*

*Nekem: tragikus. Bár föld agyagja
Nem tapad testéhez, a néma álom súlya,
Mit nem kívánhat elhagyni, húzza vissza.*

*Talán keresztény. Halál után a fény-
özön újra előnti az üres partokat,
Betöltve őket, mint szellemlény a húst.*

11

Piero „Feltámadása” (2)

*Azt álmodtam, hogy találkoztunk megint
A Borgo San Sepolcróban, miután kibírtuk
A szokott út különös bosszúságait.*

*Milyen jó újra szólni hozzád! Könnyesen
És nevetve sétáltunk a belváros felé,
Mintha nem szakítottunk volna. Mint akkor,*

*Most is megálltunk egy kis trattoriánál —
Az átlagosnál sokkal jobban főztek ott —
Majd tovább a Városház felé,*

*Ahol Piero „Feltámadása” áll. Ott volt,
Ahogy emlékeztem: egy színes vakolatréteg,
Amely megkezdte a fal felületét*

A hosszú tanácsteremben, az eleven szereplőt
Testtel és fontossággal ruházva fel.
Az előtérben alakok aludtak,

Mint mi, kik előttük álomban megjelentünk,
De míg legutóbb hallgatás borult ránk,
Látomásunkba zárva — most beszéltünk.

Először Te szóltál (amíg néztük a képet):
„Hol voltál kilenc hónapig?” Erre én:
„Sötétség-súly nyomott le, mint a sírban,

Föld tömte be sebeim. És veled mi volt?”
„Aludtam és lelkemben készülődtem,
S most ébredtem, álomnak újszülöttje.”

A feltámadt Krisztus most eltűnt a képből;
Magam ébredve láttam: a keret üres,
Hiányotokkal lett tele a világ.

Epilógus: Szükség van angyalokra

Egy penge van
a szívedben,
ki döfte be?
Egy angyal, mondtam én,
ha vannak angyalok.
Dante,
gyászának első
évfordulóján,
angyalt rajzolt,
Beatrice
még tisztán élt a fejében.
Megzavarták — „Valaki
éppen jött hozzám” — mondta —
de csak rajzolt, rajzolt,
még nem írt.
Azt rajzoljuk, amit
látunk, de néha
nem a szemünkkel.
Dante, mikor rajzolt,
ismerte őt élve és
ebben az ismeretben
írta a versét.
Megsebzetten
írta. Mert a szem

nélkül látni olyan,
mintha egy kést
döfnének beléd.
És mégis az angyal
La Vernánál
megvilágosodást döfött
Szent Ferenc oldalába,
kezébe-lábába.
És Pio atyába. És Terézbe.
Consummatum est —
a koponya hegyébe.
Most, hogy a halállal sétálsz,
ismerd azt a helyet,
te, aki ott voltál
a moziban,
másfele nézve, a délután
kohójába zárva,
ültél mellettem, de tőlem külön,
és akkor történt,
hogy tudtam, amit tudok.
Hívd angyalnak, vagy szerelemnek,
mindegy:
egy lándzsát
döftek a testembe,
gyomromba, a szívembe.
Lehet, hogy túl tiszta
vagy nekem, de túl vad is — Érosz
mindkettőnkben
más-más vadsággal él —
túl erős vagy, túl törekeny,
túl szent, de nem egész,
bánat-korbácsolt,
szerelem-sebzett —
de a lándzsa belém
van döfve, átjár
engem, a semmi kútját,
míg hosszan sírva kiáltom:
Szeretlek én, szeretlek, szerelmem.
Szeretlek én, szeretlek, szerelmem.

Gömöri György fordításai